

Signalspanare för utlandstjänst

Ett av Försvarsmaktens signalspaningsflygplan av typ S 102B Gulfstream är sedan årskiftet tillgängligt för svenska militära insatser utomlands. Det ingår numera i EU:s styrkeregister för krishantering samt utgör ett av regeringens antagna partnerskapsmål inom Partnerskap för fred (PFF).

Den militära personal som berörs ingår i SIS-divisionen på Malmen, som organisatoriskt tillhör Blekinge flygflottilj.

AV PETER LIANDER

Sedan den 1 januari 2003 har Sveriges kapacitet att delta i internationella insatser utökats. Inom flygets område innebär det att ett av de två signalspaningsflygplanen av typ S 102B Gulfstream IV SP kan komma att användas operativt i utländskt luftrum.

Sedan tidigare finns det två flygförband med 30 dagars insatsberedskap för utlandsuppdrag: Swafrap AJS37 med

spanings-Viggen samt Swafrap C-130 för transportflyg med TP 84 Hercules.

Det som benämns som EU:s styrkeregister har tillkommit efter beslut från 1999, då medlemsstaterna enades om att unionen ska ha förmåga att hantera kriser med både militära och civila resurser.

Från 2003 ska medlemstaterna gemensamt kunna genomföra krishanteringsinsatser med styrkor upp till 60 000 soldater och med både flyg- och sjöstridskrafter. Dessa ska ha beredskap för att kunna vara på plats i ett krisområde inom 60 dagar.

Formellt har signalspaningsflygplanet S 102B Gulfstream IV SP av den svenska regeringen anmälts till styrkeregistret som "en nationell resurs med basering i Sverige".

Det innebär att både start och landning ska ske i Sverige. Operativt betyder det i praktiken att signalspaningsflygning kan genomföras i områden som kan nås inom den tid som ryms inom flygplanets aktionsträcka.

En fredsfrämjande insats utomlands med S 102B kan ske först efter ett regeeringsbeslut.

Bra prestanda

Den amerikanska Gulfstream IV är en flygplanstyp som generellt sett har bra prestanda. Det är ursprungligen utvecklat som ett affärsreseflygplan med lång räckvidd, och tillhör de mest exklusiva i sin storleksklass.

Det kan flygas på en marschhöjd av 45 000 fot, dvs drygt 13 700 meter. Som

exempel på dess räckvidd kan nämnas att det är möjligt att flyga mellan Sverige och USA utan mellanlandning.

Exakta prestanda för Försvarsmaktens unika signalspaningsversion S 102B är inte officiella. Det är dock möjligt att med start och landning i Sverige genomföra signalspaning över exempelvis Balkan-området.

Samverkan med FRA

Försvarsmaktens två specialmodifierade S 102B beställdes 1992 och levererades efter en särskild ombyggnad av flygplanskroppen under 1995. Efter att ha utrustats med signalspaningsutrustning blev den ena maskinen operativ under 1997. Införandet av S 102B innebar att de tidigare signalspaningsflygplanen TP 85 Caravelle kunde tas ur tjänst 1998.

Flygplanen är baserade på Malmen utanför Linköping. Piloter och teknisk personal tillhör Specialflygenheten ur F 17 i Ronneby. En enhet som organisatoriskt överfördes till Blekinge-flottiljen den 1 januari 2003 från F 16 i Uppsala, till följd av F 16:s förestående nedläggning.

Den ordinarie signalspaningsverksamheten med S 102B genomförs av Försvarsmakten på uppdrag av Försvarets radioanstalt, FRA. Det sker genom att Försvarsmakten svarar för den operativa driften av flygplanen, under flygning med två piloter och en flygtekniker. I den ombyggda passagerarkabinen är det FRA-personal som svarar för handhavandet av spaningsutrustningen. ●

*Ett av Försvarmaktens signalspaningsflygplan av typ S 102B
Gulfstream IV kan användas för svenska militära insatser utomlands.*